

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar.) — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Boj med Srbi in Bolgari.

Cela Evropa obrača pozorno zdaj svoje oči proti jugu, slovanski narodi pa z žalostjo gledajo tje, kjer sta se dva slovanska naroda, Srbi in Bolgari, v bratomornem boju zgrabila ter se tepeta in ubijata, njuni vedni sovražnik Turek pa gleda in le čaka, kako da bi spet oba, ko se oslabita, pod svoj jarem spravil, pod katerim sta bila že oba stoletja vzdihovala.

Srb in Bolgar se imata le mogočnemu ruskemu carju zahvaliti, da sta bila turške sile rešena. Leta 1878, ko je bila ruska vojska turško popolnoma premagala, dobila je namreč Srbija popolno neodvisnost. Bolgarska pa vsaj deloma; namreč vsled berlinskega mira od dne 13. julija 1878 je severni del Bolgarije dobil lastnega kneza Aleksandra Battenberskega, južni del pa le krščanskega sultanovega namestnika.

Da so v berlinskem miru Bolgarijo razdelili v pravo Bolgarijo in vshodno Rumelijo in Bolgariji večje svoboščine in pravice podelili, kakor Rumeliji, to je bila velika nesreča za Bolgarski narod in vedna zavira stalnemu miru na balkanskem polotoku. Zakaj od tistega časa, ko se je ta ločitev zgodila, je bilo vseh Bolgarov hrepenenje na to obrnjeno, kako da bi se obe deželi združili v eno bolgarsko od Turka neodvisno državo. Letos dne 16. septembra po noči so v Plovdivu nenadoma vjeli sultanovega namestnika, Gabrijela Krestoviča in poklicali bolgarskega kneza Aleksandra tje, ter ga prosili, naj obe deželi združi v eno nerazdružljivo Bolgarijo, to je seveda Aleksander takoj obljubil storiti.

Vsled tega pa je Bolgarija za dobro tretjino večja postala ter po obsegu in številu prebivalcev sosednjo Srbijo precej prekosila. Srbija bi zdaj tudi rada večja postala in zlasti proti jugu se razširila, a tukaj je Turek gospodar, katerega se srbski kralj Milan boji, zato je pa kakor jalni sosed zahteval, da se tudi

Bolgarija ne sme povečati, ker se Srbija ne more in da mora vse pri starem ostati. Ker pa se to ni zgodilo, napovedal je srbski kralj Milan bolgarskemu knezu vojsko, in dne 14. t. m. je srbska vojska začela naravnost proti glavnemu bolgarskem mestu Sredu ali Sofiji marširati. Pri Slivnici, ne daleč od srbske meje, ste se bolgarska in srbska vojska prvič hudo zgrabili, toda Bolgari so, vsaj kakor se bere, Srbe junaško nazaj vrgli tako, da Srbi kljub večjemu številu in boljšim pomočkom ne morejo naprej. Že več dni si vojski ondi nasproti stojite in pomoči pričakujete, ter bote se bržčas kmalu v odločilnem boju še enkrat zgrabili.

O izidu te žalostne vojske še se zdaj ne da kaj gotovega povedati, najbolj zato ne, ker so poročila z bojišča jako nezanesljiva in ker se ne ve, kaj da bodo k tej vojski sosedi rekli, pred vsemi Turška in Rusija. Severni stric pač ne bo dopustil, da bi Turek komaj pred osmimi leti rešene Bolgare spet v svoj jarem vpregel, Avstrija pa bo tudi morala paziti, ako bo se še dalje ob njeni meji kri prelivala.

S temi vrsticami smo hoteli svojim čitateljem samo povedati, kako je med Srbi in Bolgari prišlo do boja in kaj je do zdaj iz tega boja zanesljivega znano. Bog daj, da bi bilo boja kmalu konec, sicer pa damo na drugem mestu vse zanesljive vesti o tem boju.

Dobrohotna misel.

Vransko, meseca novembra.

Okrajni zastop Vranski je v svoji poslednji seji sklenil opozoriti šolske gosposke na vedno razširjajočo se slabo obnašanje med mladino ter zahtevati, da se osobito po narodnih šolah skuša za prihodnost temu v okom priti. Ako se ozremo nekoliko po naši odraslejši mladini zlasti okolu mest in trgov, prepričamo se dokaj lahko, da se v naši dobi usiljuje med mladino tako pohujšljivo obnašanje, taka razposajenost, po-

nočevanje in pretepanje, da je pričakovati od te neprestano rastoče razdivjanosti najhujših posledic.

Tehtne besede duhovščine iz prižnice in posvetne kazni kompetentnih oblasti ostajajo čemdalje bolj brez uspeha in pričinja se na opasen način širiti slaba nprav tudi že sem ter tje med nježno šolsko mladežjo. Mladi šolar prične postajati surov, neotesan, nepriljuden in iz šole izpuščen mladeneč ostane lastnik vseh teh nečednosti in pa pri nas pretepalec. Kar se pa dobrih naukov vcepi v sprejemljivo mladostno srce, toliko tega dobrega semena požene žlahten sad v veselje staršev in korist ožji in širji domovini.

Otrok se mora požlahniti, da postane mladenič plemenit, mož značajan, državlján zvest in priljubljen.

Marsikdo bode dejal, da naj bi duhovništvo uplivalo z lece na mladino! — Dobro, to stori ona rada in vestno, ali temu je treba opomniti, da je duhovništvu nemogoče, tistega svariti, kogar v cerkev ni, da bi poslušal in vsprejemal dobre nauke. Divjak ne gre tje, kjer bi ga kdo karal, nego se klati raji okolu cerkvenega ozidja, zbija slabe šale in kolne ter se pridušuje na vse pretege. In če se katerokrat zrine črez cerkveni prag, tedaj pa stoji v božjem hramu, kakor da bi ga na vislice vlekel, prodaja zijala in skuša prej ko slej, dobiti pot pod noge, da se zvije izpod cerkvenega obočja.

Češepotem najde usmiljenega(?) Samaritana, ki med božjo službo toči pogubonosno žganje, tedaj se kar brez pomisleka zaleti v to špiritno kolibo, da se kakor živinče opije in omami.

Pri takem človeku je tedaj nauk kakor bob v steno. Treba je bilo poprej ga svariti ter mu priporočati, da večkrat tje zahaja, kjer čuje družega kaj, nego kvante in kletev. Postava izrečno veli, da ima šola dolžnost ne le poduka nego tudi dolžnost vzgoje. V šoli, kjer je otrok v svoji mladosti dan na dan navzoč, tam je pravo mesto, s katerega mu tekó dobrodejne, važne besede v mlado srce in vsak predmet šolskega poduka daje mnogo povoda do izpolnjevanja te častivredne naloge.

Učitelj, ki mu lepo pristuje, ter mora povse in povsod biti zrkalo čednosti, vzgled treznosti in dostojnosti, ki ima priliko, baviti se dolgo vrsto let z različnimi značaji svojih učencev, — učitelj, pravim, zamore v tem oziru neprecenljivo mnogo storiti in tako koristiti javnemu blagorju in domovini, katero mora ljubiti.

Opazovati pa je že tudi pri nas bilo, da se v šolski sobi tam pa tam čestokrat ne stori vse, kar bi se v tem storiti dalo. Tedaj pa mislim, da je bil sklep omenjenega zastopa vrlo na mestu, želeti mu je uspeha. Iv. G.

Gospodarske stvari.

Da zajci mladih sadunosnih dreves ne ogrizejo.

Veliko škodo napravijo zajci s tem, da jeseni, po zimi in v spomladi mlado sadunosno drevje ogrizejo. Posebno po drevesnicah se po zajčnem zobu na drevescih po stotine goldinarjev včasih škode napravi. Proti tej nevarnosti se mlado drevje navadno zavaruje po namaži, ki obstoji iz apna, kateremu se je nekaj kravjeka primešalo. Vendar pa je pri tem namazku nevarnost, da se v pozni jeseni ali odlušči ali pa lahko po nalivih odpere. Treba je toraj drevesca od časa do časa pregledati in z nova pomazati. Gotovo sredstvo zabraniti, da drevja zajci ne oglodajo, je slaninska kožica, s katero se drevje pomaže. Vendar pa ti namaži nekateri sadjerejci vgovarjajo češ, da se je bati, da se po nji sapne ljuknjice v drevesni koži tako zamažejo in zamašijo, da drevo preneha svoja potrebna delovanja, kakor jih življenje zahteva, redno opravljati in da tako celo drevo škodo trpi. Pa tudi še v drugem oziru slamnat zamotek ni kaj prida, ker je za drevo pretoplo in drevo omehkuži. Za najboljše varujoče sredstvo se priporoča smrekovo ali jelovo vejevje, s katerega je pa izličevje že večjidel pokapalo. Tak zamotek varuje drevo najhujšega mraza in vendar prepušča svetlobo in zrak, trpi več let in zahteva le sem pa tam kako majhno popravo. Pa tudi potroški za ta zamotek niso previsoki. Ako se drevesce pod zamotkom še z apnenim mlekom nekoliko pomaže, je to prav dobro, ker apno ne odganja le mrčesja vsake sorte, ampak preganja tudi mah in lisaje.

„P. L.“

Sejmovi. 30. novembra: pri sv. Andražu v Slov. gor., v Svičini, Vržeji, Rogacu in na Bizeljskem; 4. decembra: na Gomilskem, v Konjicah, v Šmarji. Planini, na Zelenem travniku; 5. decembra: v Ljutomeru.

Dopisi.

Od sv. Lovrenca v puščavi. (Bralno društvo.) Imeniten je bil 15. dan novemb. letošnjega leta. Ta dan je namreč prvokrat slov. trobojnica slobodno zavihrala v naši okolici, ter je vsem dovolj jasno pričala, da tudi tukaj slov. rod še ni izmrl, temveč da se drami in vzbuja ter polagoma stopa na dan. Poleg slovenske zastave plapolala je cesarska v znamenje, da je Slovenec bil in bode najzvestejši sin svojega cesarja. — Že pred leti so se naši nasprotniki oblastno širokoustili, da je ta kraj za Slovence izgubljen, da je zloglasna nemška kultura ljudstvo že toliko predelala, da je čut in ljubezen do sebe in svojega rodu izgubilo,

ter že zdavna v nemškem morju utonilo. In res, ni tajiti, da je bilo videti tako. Ubogi Slovenec, povsod zaničevan, se je tiho umaknil, javne zadeve prepustil je drugim, sam pa mirno čakal dneva, ko bode tudi smel katero spregovoriti. Žalibože! Prišlo je celo že tako daleč, da jih je veliko ali od straha ali pa iz nevednosti z nasprotniki potegnili, ter so tako pomagali delati v sam svoj pogin.

Ljudstvo je bilo kakor uklenjeno, brez pomoči in veljave in le tu in tam je še bil najti korenjak, ki se temu nasilstvu ni upognil, temveč je kakor skala v sredi viharjih valov čakal boljših časov. Hvala Bogu! videti je, da se boljši časi že bližajo.

Ze nekaj let se tukajšnji prebivalci sicer po malem pa vendar od dne do dne bolj odločno gibljejo, število naših vedno raste, in upati smemo, da se bodo sčasoma vsi spametovali ter stopili v krog domačih ljudi. Prej ali slej se jim odprejo oči, spregledali bodo in spoznali svojo dosedajno zmoto. Naroden čut se bode zopet vzbudil in vsplamtela bo ljubezen do zemlje domače, na kateri živimo in na kateri hočemo uživati vse tiste pravice, ki nam gredo po božji in človeški postavi. — Da bodo pa ljudje imeli središče, okoli katerega se jim bode mogoče zbirati, ustanovilo se je bralno kmečko društvo, kojega prvo zborovanje se je vršilo dne 15. nov. t. l. v našem trgu in sicer v okusno okinčanih prostorih g. Pernata. Kako pametna je ta misel bila, pokazalo se je takoj prvokrat. Prišli so ljudje od vseh strani blizo in daleč, in zbralo se je tako odlično društvo, da ga je bilo veselje pogledati. Navzoči so bili najveljavnejši kmetje iz cele okolice; bilo je pa tudi mnogo drugih, in med njimi taki, ki se po svojem premoženju in spoštovanju štejejo med prve v celém okraju. Sploh rečemo, da je bilo to društvo v vsakem oziru tako odlično in izbrano, da takega sv. Lovrenc dosihdob še ni videl. — Zborovanje je otvoril začasni predsednik g. Gašper Lampreht (Trnek), posestnik v Kumenu, ki je vse navzoče prisrčno pozdravil ter se jim v imenu začasnega odbora zahvalil, da so se na njegov klic v tako obilnem številu zbrali. Ko še je kratko razložil namen in pomen društva, zaklical so vsi navzoči Njih Veličanstvu cesarju trikrat „živijo!“, na kar godba zasvira cesarsko pesem, katero vsi vkup stojé zapojó. Zdaj nastopijo pevci, ter goste mnogo časa z lepo ubranim petjem kratkočasijo. Vmes sta nastopili vrli dekleti iz Smolnika, Ivanka Hlebova in Ana Schweigerjeva, ki sta v narodni noši deklamovali dve Gregorčičevi pesmi. Lepa je beseda slovenska že sama na sebi, mnogo lepša in divnejša pa se ti zdi, ako jo slišiš iz nežnih ust zornih slovenskih deklet. Da bi pač naša dekleta vedela in spoznala, kako vrlo jih kinča

narodna zavest, niti ena bi se nam ne ponemčurila. Prisrčna vama tedaj hvala za vajin trud, naj se vama ne mili dolgega in težavnega pota, kajti ste nam s tem mnogo pripomogli, da je bila veselica mnogovrstnejša in mikavnejša. Ravno tako se zahvaljujemo tudi vsem dragim gostom iz Ruš, Selnice, Maribora in sv. Križa, da so nas počastili. Bogoslovci v Mariboru. akademično društvo „Triglav“ v Gradcu in drugi so nas telegrafično pozdravili. Prečitala se je tudi lepa pesem v pozdrav, katero je zložil vrli kmečki sin J. V. v Lehnu. — K društvu je že ta večer pristopilo 40 udov in so se potem izvolili ti-le možje v odbor: Gašpar Lampreht (Trnek), posestnik v Kumenu, predsednik; J. Oswald (Urbanec), starosta tukajšnjih Slovencev, posestnik v Lehnu, podpredsednik; Peter Korman (Štefan) v Kumenu; J. Pavlič (Razbornik) v Lehnu; [J. Ladinik (Laketič) v Kumenu; J. Pajtler, kaplan; Jožef Kralj, župnik in F. Praprotnik, odborniki.

Kakor smo že rekli, se je ta veselica izvanredno lepo in dostojno vršila ter je to najlepši dokaz, kako dobro se Slovenec med svojimi počuti. Čas je tedaj, da stopimo povsod svoji k svojim. Zatò prosimo vse rodoljube, bližnje in dalnje, da naše društvo krepko podpirajo, kajti le tedaj mu bode mogoče doseči svoj prelepi namen, da budi ljudstvo k novemu narodnozavednemu življenju, ga povzdigne v omiki, ga združi in okrepi. Bog pa naj naše delo blagoslovi!

Iz Spodnje Savinjske doline. Nič pod solncem ni stanovitnega. Gradovi na skalovju zidani poderejo se s časom. Košati hrast, mogočna lipa stojita sto in sto let; a čas jih podere. Vse je nestanovitno, vse, kar je pod solncem, je poginu podvrženo, tudi nemčurske trdnjave. Da je temu resnica, nam je v izgled občina Velika Pirešca. Dó letošnjega leta imeli so naši nasprotniki v tej občini eno najtrdnjših trdnjav; bila je čuvana od močnih in velavnih vojščakov za liberalno reč; obdana je bila z močnim nemčurskim nasipom; a prišel je čas, zbudila se je narodna zavest, in glej: tudi ta trdna, skoraj nepremagljiva trdnjava je padla! Kakor slavni „Slovenski Gospodar“ že ve, zavrgli so narodni zastopniki občine v to občino se vsiljujoči nemški šulverein; zvolili so pri volitvi za državni zbor same narodne može za volilce; in 14. dan tega meseca sklenili so pri odborovi seji „slovensko uradovanje“, kar se je takoj pričelo! — Čast in slava vrlim narodnim možem; če že bodo kosti od njih trupla v črni zemlji, njih imena ostanejo zapisana v zlati knjigi. Blagi Slovenci! storite povsodi tako; poderite vse nemčurske trdnjave; saj se dajo podreti, samo le dobre volje in pa narodnega srca je treba. Na slovenski zemlji naj bode Slovenec gospodar. Prekucnite toraj

vse nemškutarske trdnjave; izvolite si v občinske zastope same vrle narodnjake; tirjajte veljavo svojemu jeziku na svojih tleh; skažite se, da ste vrli, trdni, zvesti Avstrijanci, Slovenci in Kristjani!

J. K. Savinjski.

Iz Topolšice pri Šoštanji. (O slovenskem uradovanju.) Tukaj ste dve občini Topolšica in sv. Florijan, v katerih prebivajo sami Slovenci, kateri še ne poznajo nemške agitacije. Častiti bralci cenjenega „Slov. Gospodarja“ si bodejo morda mislili, da se tamkaj lahko slovenski uraduje. Sedaj pa čujte: čisto slovenske občine trdo nemški uradujejo, ali ni to narobe svet, posebno v sedanjem času, ko se ves slovenski rod zaveda svojih pravic? Kaj pa je temu vzrok? Mislim, da je to največ krivo, ker naši možje, kateri sedijo v odboru, zelo malo ali pa nič ne čitajo slovenskih katoliških časnikov, kakor je, postavim „Slov. Gospodar“ ali koroški „Mir“ in ti možje se tudi izogibljuje Šaleške čitalnice. Zdaj si pa nekoliko oglejmo še našega tajnika. On je rodom Slovenec, od slovenskih žuljev pridelani groš mu prav dobro diši, ali Slovencem po slovensko uradovati neče.

Iz Celja. (Občni zbor katol. podpornega društva) se je obhajal, kakor smo zadnjic naznanili, v nedeljo 22. novembra „pri slonu“. Vdeleževali so se ga mnogi društveniki iz mesta in okolice, da še celó iz Konjic in iz Sevnice so bili nekateri gospodje navzoči. — Iz poročil smo povzeli, da je društvo v tekočem letu storilo korak na dalje in sicer s tem, da se je posrečilo, dozdašnje trirazredno dekliško šolo razširiti v četirirazrednico. Se vé, bi se to ne bilo dalo doseči brez izdatne podpore mnogoterih domačih, kakor zunanjih prijateljev „katol. podporn. društva“; hvala jim! Naznanilo se je tudi, da je visoko finančno ministerstvo poslopje šolskih sester v Celji oprostilo davkov za tako dolgo, dokler ostane odloženo za šolski poduk. To je bila prav vesela novica za navzoče ude. — Vseh stroškov smo imeli do zdaj — od 1. januarja t. l. samo — 1334 gold. 48 kr. Premilostljivemu in prevzvišenemu gospodu knezoškofu, kakor največjemu dobrotniku dekliške šole v Celji, je izrazil občni zbor najpristrénejšo zahvalo. — Gosp. Miha Vošnjak, državni in deželni poslanec se zahvaljuje v imenu društva načelniku za njegovo skrb in za trud. G. drd. Iv. Dečko stavi vprašanje o stanju knjižnice v dekliški šoli; odgovor se glasi povoljno za vse navzoče. — Zbor se je sklenil v trdnem prepričanju, da bode mogoče v zupanji na božjo pomoč pa z združenimi močmi blagih društvenikov delo nadaljevati! — Po zborovanju so v društvo vstopili nekateri novi udje; mladi gospod M. D. pa je napravil med navzočimi zbirko za sirotinsko kuhinjo.

vbožnih učencev in učenk iz celjske okolice; nabral je nekaj nad 20 goldinarjev!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Delegacijska zasedanja so se zaključila; ves proračun sprejel se je brez ugovora; iz tega se da sklepati, da so bila pojasnila ministrova povoljna delegatom, kateri so hoteli s svojim postopanjem dati zaupnico vkupni vladi; vkupni državni proračun za leto 1886 znaša 116,542.471 goldinarjev, od katerih 111.054.248 gld. na redne in 5,488.223 gld. na izredne potrebsčine. Ker je nastala vojna med Srbi in Bolgari, niso delegati ministra zunanjih zadev interpelirali gledé balkanskih razmer. — Policijski predsednik na Dunaju, Krtička, kateri je bil anarhistom in socijalistom hud trn v peti, umrl je 17. novembra v 62. letu svoje dobe. — Pri dopolnilni volitvi za česki deželni zbor v soboto sta bila izvoljena v skupini nefidejkomisnega veleposestva Karl grof Buquoy in Evgen Fran grof Vratislav, v skupini fidejkomisnega veleposestva pa baron Anton Dobrozensky in Evgen grof Vratislav; nemški liberalci se niso udeležili volitve. — Včeraj se je otvoril Štajerski deželni zbor; pred zborovanjem udeležili so se poslanci slovesne svete meše. Po nagovoru deželnega glavarja volila sta se dva provizorična perovodji; 6 novih poslancev je dalo svojo obljubo. — Banski stol v Zagrebu odstavil je od odvetništva dra. Davida Starčeviča za nedoločen čas, dra. Franka za vedno in dr. Derenčina za tri mesece. Deželni odbor sklenil je izročiti poslanca Kumičiča in Radoševiča sodniji. Barčič predlagal je v hrvaškem zboru, da se ban in načelnik pravosodnega oddelka tožita, ker sta dopustila, da sta se poslanca dr. Starčevič in Gržanič obdržala v preiskovalnem zaporu in s tem prelomila jeden temeljnih deželnih zakonov. Zagovorništvo zaprtih dra. Starčeviča in Gržaniča prevzel je poslanec dr. Hinkovič.

Vnanje države. Poročila iz srbsko-bolgarskega bojišča so večidel zelo nezanesljiva. Iz Sofije se poročá, da so 17. t. m. Srbi napadli Slivnico iz leve in desne strani v jako obilnem številu, pa so se morali na obeh straneh umakniti Bolgarom, kateri so takoj na Srbe napadati jeli in so jih pet kilometrov daleč podili. Veliko so jih pobili in mnogo vjeli. 19. novembra se je boj začel ob 7. zjutraj. Desno bolgarsko krilo jelo se je razvijati z višave v dolino in je napadlo tri srbske čete. Srbi so se obrnili proti levemu bolgarskemu krilu. Noč je konec storila daljšnjemu prodiranju Bolgarov. 20. in 21. t. m. ni bilo nobene boja. 22. novembra vršil se je okolo višin Dragomanske soteske hud boj; na večer napra-

vili so Bolgari napad z bajoneti, ter Srbe popolnem prepodili; prenočili so na pridobljenem kraju. Po Sofiji se je raznesla vest, da Turčija hoče posredovati med obema bojevnika za premirje. Kolikor se čuje, menda knez Aleksander poprej ne bo privolil v premirje, dokler se Srbi ne spravijo iz dežele venkaj in Bolgari na srbsko ozemlje stopijo. Najnovejša poročila javljajo, da je kralj Milan sklenil odpovedati se. Najprednje bolgarske straže so namreč že na srbski meji. Srbi so se odmaknili iz Trna. — Sv. oče, Leo XIII. izdali so tle dni encikliko, v kateri govorijo o krščanski osnovi držav. — Nemški državni zbor se je 19. t. m. odprl s prestolnim govorom, v katerem se posebno povdarja, da se bode karolinsko vprašanje kmalu rešilo, da so razmere do drugih vlad mirne in prijateljske in da je upanje, da razmere na Balkanu ne bodo skalile evropskega miru. — Angleški parlament je razpuščen, nove volitve vršile se bodo v kratkem. — Španski kralj je včeraj zbolel za difteritiko. Zaukazale so se zanj javne molitve. Dunajski listi poročajo, da je kralj umrl.

Za poduk in kratek čas.

Gregor Jož. Plohel, doktor bogoslovja, dekan in nadžupnik Ptujski.

(Dalje.)

III. Okraj nemškega reda. 1. Velika nedelja: 5780 duš, župnijski oskrbnik, 2 kaplana in 1 nadbrojbenik (supernumerar). Sem še je spadal sv. Tomaž. 2. Sv. Jakob v Ormožu: 1504 duš, župnj. oskrb. 3. Sv. Duh v Središči: 1465 duš, župnj. oskrb., 1 kapl. 4. Sv. Miklavž pri Ljutomeru: 3582 duš, župnj. oskrb., 2 kaplana. Sem še so spadali Vsi Svetniki in sv. Bolfenk.

IV. Radgonska dekanija. 1. Župnija sv. Ivana Krst. v Radgoni je unkraj Mure; pa omeniti moramo, da je stala farna cerkev svoj čas to stran Mure na bregu, kjer zdaj stoji Gornji-radgonski grad: kakih 350 let je minolo, odkar so jo podrli, in so sv. Ivana Kr. sozidali, pa še pred 100 l. ste sem spadali župniji sv. Petra in Kapela; pokopališča še zdaj Radgona svojega nima; mrliče pokopavajo to stran Mure v župniji sv. Petra, in Nemci in Slovenci zložno v enem mirodvoru počivajo. — Ta župnija je pred nekaj več ko 100 leti štela 7995 duš, pastirovali so je župnik, 3 kaplani, 3 beneficijati in 1 misar. Župnik je bil v tisti dobi Nikola Klander, doktor bogoslovja, rojen Ljubljane. 2. D. Marija v Apačah 3100 duš, 1 župnik, 2 kaplana. Sem je še spadala sv. Ana na Krembergi. 3. Sv. Križ na Murskem polji: 3293 duš, župnik in 2 kaplana. Veržeje še tistokrat ni imelo

svojega duhovnika. 4. Sv. Ivan Kr. v Ljutomeru, 3856 duš, župnik in 2 kaplana. 5. Sv. Juri na Ščavnici, 2822 duš, župnik in 1 kaplan. 6. Sv. Anton v Slov. goricah, 1792 duš, župnik in 1 kaplan. 7. Sv. Benedikt v Slov. gor., 1726 duš, župnik in 1 kaplan. — Vse ostale sedajne župnije v Slov. goricah: Sv. Lenart, sv. Juri, sv. Jakob, Jarenina itd. so spadale pod dekanijo v Lipnici, kjer so menda vedno pastirovali dekani nemškega rodu.

Zanimivati bi znali čitatelje „Slov. Gospodarja“ tudi samostani, ki so v tisti dobi bili v tem okraji. — Začnimo z Radgono, ker je ta dekanija razven mesta štela skoraj same Slovence, tudi kapucinski samostan v Radgoni še nekako mej Slovence sliši. Bili pa so v samostanu, gvardijan, 15 patrov, 3 kleriki *) in 5 bratov. V Ormoži, Frančiškani: gvardijan, 10 patrov, 3 kleriki in 5 bratov. Cerkev so tukaj do tal podrli; od samostana še stoji nekoliko zidovja v stanovanja predelanega; posestvo sliši blagega doktorja Magdiča rodovini. Stal je ta samostan kaj lepo na bregu Drave s prijaznim razgledom v Holoze in hrvaško zemljo. (Dalje prih.)

Smešnica 48. V neko krčmo na deželi je prišel iz bližnjega mesta visoko učeni nevernež, ki se je s svojo nevero očitno bahal in k sklepu rekel: „Poprej ne bo boljše na svetu, dokler ne bo na prostorih, kder zdaj cerkve stojijo, trava rasla“. „In vi kakor osel se tam pasli“, je dostavil blizo sedeči sosed.

Razne stvari.

(K odborovi seji družbe duhovnikov), ki se bode vršila prihodnjo sredo, t. j. 2. dec. ob 11. uri predpoldnem v kn. šk. pisarnici, čč. gg. odbornike vljudno vabi

Predstojništvo.

(Presv. cesar) dovolili so za zgradbo nove šole v Raksenu 500 fl.

(Telegram iz Ljutomera). C. kr. namestnija ustavila je na pritožbo narodnjakov volitve v trški zastop.

(Dr. J. Elschmig), svoje dni ravnatelj na ces. kr. učiteljišču v Mariboru, postal je okrajni nadzornik ljudskih šol v Hartberškem okraju. Mož je čudno raztegljive narave, še v vsiljenem pokoju ne mara pokoja.

(Občinski siromak) v Slivnici propadel je pri c. kr. deželni sodnji v Celju s svojo tožbo zoper kaplana g. V. Bauman. Prav se mu je izgodilo. možicelj bi naj hvaležno užival kruhek, ki mu ga daje usmiljena srenja pa bi lepo mir imel.

*) Mladenči, ki so se za redovnike šolali.

(Za c. kr. okrajnega sodnika n. l. br.) dobimo v Maribor g. dr. Karla Eminger, dosedanega okrajnega sodnika v Kozjem.

(Štajerski deželni odbor) dovolil je za železnico Poličane-Konjice podpore 300 gld. iz deželnega zaklada.

(Imenovanje.) Višji državni pravdnik Ig. grof Gleispach imenovan je predsednikom deželne sodnije v Gradcu, državnega pravdnika namestnik v Celji Jurij Wagner pa svetovalcem deželne sodnije v Celovcu.

(Gosp. Franc Wiesthaler), naš rojak, imenovan je ravnateljem spodnje gimnazije v Kranju.

(Iz malih ust.) V tem, ko opomni g. katehet na neki (nemški) šoli v Mariboru otroke, naj bi ga lepo poslušali, ker jim bo o ljubem Bogu pravil, vstane naglo, roko kvišku moleč mali fantek iz klopi ter reče: „Gospod katehet! učitelj pa ne znajo nič o ljubem Bogu“.

(Umrli) je knez in škof Tridentinski Jan. Ev. Della Bona v 71. letu svoje dobe.

(Soproga gosp. dr. Filipiča) v Celji umrla je 20. t. m. v 23. letu svoje starosti.

(Čegava je sreča?) Načelnik bauernvereina za Mariborsko okolico, g. J. Appoth, je naznanil pri zadnjem zboru v Mariboru, da bode prihodnji zbor v Muti ali v Marenbergu. Pa bo to potlej jeza v tistem trgu, ki ne bo imel te sreče!

(Nova knjiga.) Marljivo in skrbno je g. prof. dr. J. Pajek zbral vesele pesmi Leop. Volkmera in ravnokar jih je v posebni knjižici izdal v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Oblika knjižice je prijetna in kdor se zanima za veselega pesnika slovenskih gor, dobi knjižico za 40 kr pri gosp. izdatelju ali v tiskarni sv. Cirila.

(Iz šulvereinske šole.) V Radvanju pri Mariboru so tovnj blagoslovili novo šolsko poslopje. Ko so pa otroci prišli v novo šolo, obdržali so še vsi fantje klobuke na glavi. Tega ni oče Wretzl strpel ter je hitro komandiral: „Kinder, die Hüte herab!“ Ali veliko čudo, otroci so vsi kakor prej svoje klobuke obdržali na glavi. Tedaj pa zakliče g. nadučitelj slovenski: „Klobuke doli!“ in v istem hipu so jih otroci sneli z glave. Kaj ne, oče Wretzl, to so nemški otroci, za katere mora in hoče le šulverein skrbeti?

(Nekateri nemški Celjani) svetujejo gosp. ravnatelju Celjske gimnazije, naj slov. gimnazijce vodi namesto h kapucinom, rajši v cerkev na Šmiklavškem hribu. — Kako rado-darni so vendar ti „nemški mestjani“ v Celju! Mi smo mislili, da so božji grob nemške cerkve postavili na Šmiklavškem hribu za nemške gospode; pa glej: zdaj spoznamo, da smejo hoditi tje gor slovenski dijaki.

(Nekaj za Celje.) Kakor poroča „Oest. Correspondenz“, ki izhaja v Würzburgu, je v našem cesarstvu 37 freimaurerskih lož ali kolib, ta stran Litave jih je 18 in na Dunaju samem pa 6. Eni je ime: Humanitas, v njej pa je, pravi oni list, poleg necega dr. E. Uhla drž. in deželni poslanec za Celje in druge, dr. Rih. Foregger za predsednika. Če je to resnica, pa vprašamo mi, kaj porekó k temu potlej nje-govi krščanski volilci?

(Kdo je zdaj župnik v Celji?) Nemška „vahterca“ piše: „Naš obče priljubljeni „mestni glavar dr. Neckerman je prepustil „slavnemu ravnateljstvu Celjske gimnazije „nemško cerkev še v nadaljnjo porabo za „gimnazijsko mladino proti temu, da se v ovi „cerkvi več slovensko ne poje. Toda slavno „ravnateljstvo vodi dijake rajše h kapucinarjem „itd.“ To so pa v Celji že zares prav čudne razmere! Kam ste pa spravili Celjskega žup-nika, če že sme kar meni nič tebi nič Celjski župan odločevati, kdo naj hodi v nemško cerkev in kako se naj v njej opravlja božja služba? Kaj, ali je morda mestni župan postal že tudi fajmošter? Po tem takem pa Celjani že niso nič na boljšem, kakor Rusi, kjer je car ob enem tudi papež.

(Ptujsko „hranilno in posojilno društvo“) imelo je od 1. julija do 31. oktobra 14.526 fl. 4 kr. dohodkov in 27.464 fl. 28 kr. stroškov, toraj prometa: 51.990 fl. 32 kr.

(Nekaj od pošte.) Nekdo je 2 pismi na Slatino poslal, pa je uradnikom ljubše bilo v Slavoniji pošto Slatina iskati, kakor pa na Štajerskem, in vendar še skoraj dim iz Slatine vidijo, ki se jim iz-za Boča od tam kadi. Pismo je potrebovalo tako 3 tedne, popred. ko je na pravi kraj prišlo.

(Nov most) čez Sotljo blizu Brežic otvo-ril se je 13. novembra: most je 24 metrov dolg, 5 metrov širok in je stal 50.000 gld.

(Sadno drevje ob železnicah.) Glavno nadzorstvo avstrijsko nad železnicami naročilo je vsem železnocestnim upraviteljstvom, katera so v njegovem področji, naj v bodoče svojih prog ne obsajajo več z gozdnim drevjem, tem-več s sadnim ter naj v določenih obrokkih do-pošiljajo izkaze, kako da sadjereja napreduje.

(Piva) navarilo se je l. 1884 na An-gleškem, 44.060.000, v Nemčiji 41.211.691, v severni Ameriki 20.066.000, v Avstro-ogerskej 13.037.501, v Belgiji 9.281.000, na Francoskem 8.320.000, v Rusiji 7.000.000, na Švedskem 1.600.000, v Holandiji 1.432.000, na Danskem 1.148.000, v Švici 1.108.000, v Italiji 175.000, vsega vkupe 148.438.500 hektolitrov.

(Moč nekaterih živalic.) Francoski naravoslovec Pateau poskušal je s posebnimi napravami moč mnogih žužkov in je opazoval pri tem zelo zanimljive stvari. Prepričal se je

pred vsem, da so najmanjši žužki primeroma najmočnejši. Hrošča je vpregel v orehovo lupino, v katero je deval majhne uteži, on je pri tem dobil, da hrošč primeroma 21krat več vleče, nego konj. Še močnejša je bučela, katera vleče primeroma 30krat več nego konj. Konj je v stanu potegniti šest sedmink svoje teže, hrošč pa 14krat toliko, kolikor je sam težak, in bučela 20krat toliko. Še čudoviteja pa je neki ta razmera pri mravljinca in drugih manjših žužkih.

(Vabilo.) Odbor „Slov. pevs. društva“ ima 1. decembra t. l. v Ptujski čitalnici ob 7. uri zvečer svojo redno sejo s sledečim programom: 1. Zapisnik in dopisi. 2. Izbiranje in določba pesni za 2. veliki pevski zbor v Ptuji l. 1886. 3. Posameznosti. Zunanji p. n. gosp. odborniki in poverjeniki so prošeni, da se vsaj pismeno v svojem imenu udov prav obilno oglase z nasveti, da bo odboru mogoče v kratkem tiskane pesni razposlati. Predsednik.

(Spremembe v Lavant. škofiji.) Č. g. Peter Skuhala, župnik v Središči gre za župnika k Veliki nedelji; č. g. Wilibald Venedig, kaplan v Ormoži gre za provizorja v Središče. Prestavljena sta čč. gg. kaplana: Jože Satler k Veliki nedelji in Ivan Stajuko v Ormož.

(Spremembe pri učitelstvu.) Učitelja sta postala gg.: Franc Horvat pri sv. Benediktu in Feliks Skerjanec pri sv. Rupertu v Slov. goricah.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg.: Nendl 30 gld., Pajtler 11 gld., Meško Alojzi 11 gl., Hajšek A., Planinšek in Zabukovšek po 1 gld.

(V tiskarni sv. Cirila) se dobivajo bukvice za mešne intencije, à 60 kr.

Loterijne številke:

V Trstu 21. nov. 1885:	42, 66, 59, 19, 48
V Linzu „ „	63, 41, 7, 74, 46

Prihodnje srečkanje 28. novembra 1885.

Zahvala.

Velečastitim gosp. duhovnikom in učiteljem in vsem, kateri so našo preljubljeno nepozabljivo mater, gospo

Marjeto Tribnik,

nadučiteljevo vdovo v Slivnici

k zadnjemu počitku spremljali, izreka prisrčno zahvalo

zaostala žalujoča rodbina.

V najem

1-2

vzeti želi od Celja do Maribora, malo kmetijo s poslopjem, okoli en oral dobrih njiv, nekaj sadunosnika in košenine; povse pošteni najemnik prosi, kdor ima kaj tacega, naj v kratkem ali vsaj do rane spomladi opravištvu „Slov. Gospodarja“ naznani.

Služba organista in mežnarja

se odda s 1. januarjem 1886 pri sv. Andreji v Leskovci.

Prošnjiki se naj osebno pri cerkvenem podstojništvu do 30. novembra 1885 oglašijo.

2-2

Cerkveno predstojništvo.

Hranilno in posojilno društvo

v Ptuji

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Urađuje vsaki ponedeljek in četrtek od 9. do 12. ure. Ta dneva se sprejemajo vplačila na posojila, hranilne vloge in prošnje za posojila ter se izplačujejo dovoljena posojila in odpovedane hranilne vloge. — Vplačila na posojila, hran. vloge in prošnje za posojila se pa sprejemajo tudi ob drugih dnevih, razven nedelj in praznikov od 11. do 12. ure.

Načelstvo ima ob nedeljah, ob 3. uri popoldne svoje seje, v katerih se rešujejo prošnje za posojila.

V Ptuji, meseca novembra 1885.

Za hranilno in posojilno društvo:

3-8

A. Jurca m. p., ravnatelj.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega, posojila pa se dajejo le zadržnikom.

Služba cerkvenika in organista

pri sv. Marjeti poleg Rimskih toplic (pošta Römerbad) bo s 1. januarjem 1886 izpraznjena. Prihodki srednji, stanovanje pa prav lepo. — Prošnik, ki je dober orglavec in če mogoče rokodelec, naj se osebno oglaš.

2—3

Cerkveno predstojništvo.

Za jesensko saditev lepe sadna drevesa, divjake, za setev kaljivna sadna semena; nizke in visoke rože (vsakih barv po nizki ceni pri F. Ogorevcu pri Brežčih (Rann.)

štev. 1563.

Učiteljska služba

na dvorazrednici v Zavrchah (Sauritsch) IV. plačilnega razreda, je izpraznjena. Prosilci, nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, in kateri imajo sposobnost subsidijarno poučevati v veronauku, naj svoje prošnje do 25. decembra 1885 pri krajnem šolskem svetu vložijo. Pristavlja se še, da prevzame nastavljeni kot začasni nadučitelj tudi šolsko vodstvo.

Okrajni šolski svet v Ptui, 12. nov. 1885.

2-3

Predsednik: Premierstein.

Živinski sejem

bode 3. decembra, (dan sv. Frančiška Ks.) pri sv. Tomažu za Veliko nedeljo.

Oštarija v najem.

V Spodnji Ložnici pri Slov. Bistrici daje se oštarija na prav pogodnem kraju ob veliki cesti z njivami ali tudi brez njih v najem. Več se izve pri g. Tomažu Kamšek v Slov. Bistrici ali pri lastniku g. Francu Ferline-u, c. kr. poštnem uradniku v Mariboru.

G. Schmidl & Comp.

„pri škofu“

v Celji na oglu glavnega trga št. 38 „pri štepihu“,

priporočujeta svojo posebno veliko in lepo zalogo

zimskega blaga,

kakor: vsakovrstne suknine, šofa, vatmola, spangoleta in druge volnate robe. Dalje imata v zalogi največjo izbirko velikih zimskih facaneteljev ali rut; najnovejše vzorke kretóna in tiskanine (druka); hlačevine in raznobarvnega barhenta; odeje, koce in različno drugo zimsko robo po najnižjih cenah, in sicer še cenejši kakor poprej. Prave ameriške šivalne stroje, najboljše in močnejše „Singer“ in „Howe“ za krojače, črevljarje in šivilje po 30, 35 in 40-goldinarjev. Kdor dobro in cenó kupiti želi, blagovoli naj priti v našo prodajalnico.

G. Schmidl & Comp. v Celji.

Zaloga sukna; platna vsakdanjega rokotnega in novošegnega blaga, ter pravih ameriških šivalnih strojev. Prodaja na drobno in na veliko na oglu Glavnega trga in poštnih ulic št. 38 v hiši gosp. Jožefa Kosta, fabrikanta žajfe, „pri štepihu“.

Minuendo licitacija.

V trgu Šoštanj razpisuje se zgradba novega petrazrednega šolskega poslopja s 14.121 gold. stavbenih stroškov po minuendo licitaciji. — Licitacija vršila se bo po pismenih ponudbah, katere naj se zapečatené podpisnemu šol. svetu do 1. decembra 1885 vpošljejo, kjer se bodo omenjeni dan pregledali.

V pošiljlatvi ponudeb naj se zavežejo, da so pripravljeni 10 odstotni vadij vložiti.

Stavbeni premet kakor tudi načrti so pri podpisanem šolskem svetu v pregled.

Krajni šol. svet v Šoštanji 4. novembra 1885.
3—3 Jož. Raulen, načelnik.

LEKARNA TRNKOCZY

zraven rotovža, na velikem mestnem trgu v Ljubljani,

priporoča in razpošilja s poštnim povzajem

Marijacejske kapljice za želodec,

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 4 STÜCK RBZ

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvršten uspeh pri vseh boleznih v želodec in so neprekosljivo sredstvo zoper: pomanjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodec, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.

Svarilo! Še enkrat nam je omeniti, da so te kapljice izpostavljene velikemu ponarejenju. Mnogo ljudi je, ki ne znajo pripravljati teh kapljic in pod imenom „Marijacejske kapljice“ razpečavajo slednje kot ponarejene kapljice mej nevednim ljudstvom. Te kapljice zaradi svoje brezvspešnosti neso prave „Marijacejske želodčne kapljice“. Kdor torej želi pravih „Marijacejskih želodčnih kapljic“, pazi naj pri kupovanju vedno na gorenjo podobo Matere božje, ki je za varstveno znamko postavno zajamčena in mora biti na vsaki stekleničici.

Dobivajo se v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani, so najboljše in, kakor mnoga zahvalna pisma potrjujejo, najskušenejše in prospešnejše kapljice zoper vse želodčne bolezni in njihov nasledke.

1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Razpošilja se s pošto najmenj jeden tucat steklenic.

Naslov:

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani.